

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 238

QUÈ CAL SABER?

L'ORDRE SINTÀCTIC DELS MOTS EN DETERMINATS TERMES BIOQUÍMICS

De vegades, quan traduïm el nom de determinades molècules o cicles bioquímics de l'anglès al català, ho fem de manera errònia, perquè conservem l'ordre sintàctic dels mots en anglès, que no és el mateix que el del català. Així, sovint se sent dir, erròniament, que la sigla **ATP** vol dir 'adenosina trifosfat'. En aquest cas, el terme català traduït correctament de l'anglès *adenosine triphosphate* és **trifosfat d'adenosina**. Noteu que, en anglès, un nom en pot complementar un altre directament (posant-lo al davant), mentre que en català va al darrere enllaçat amb una preposició (generalment, *de*).

Un altre cas que podem esmentar és el terme anglès *purine nucleotide cycle*, un cicle metabòlic en el qual es genera fumarat a partir d'aspartat, i en què participen uns quants **nucleòtids purínics**. En català, es diu, doncs, **cicle dels nucleòtids purínics**, i no *cicle dels purins nucleòtids*, calcant l'ordre sintàctic anglès.

Una excepció important a aquesta regla d'adaptar els termes a l'ordre sintàctic català és el nom d'alguns **enzims** (podeu consultar els números 127¹ i 175 per a repassar, amb més detall, el que hi vam dir): els enzims que en anglès tenen un component que indica el substrat, en català s'escriuen amb el mateix ordre sintàctic, però amb els mots enllaçats amb guionets en lloc de separar-los amb espais, perquè s'entengui que no seguim l'ordre sintàctic habitual en català. Un exemple relacionat amb el terme exemplificat en el paràgraf anterior, perquè en vegeu la diferència, és **purina-nucleòsid-fosforilasa**, un enzim que catalitza la **fosforilació dels nucleòsids purínics**.

1. En el número 127 del *Què Cal Saber?* esmentàvem un tipus d'enzim que anomenàvem *llogasa*. Actualment, d'acord amb el *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC), la denominació correcta d'aquest tipus d'enzims és **ligasa**